

ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดเพชรบุรี

Natural Resources for Phetchaburi Province Ecotourism

บุญยัง ชั้นระภาค สุภาดา ชุณณรงค์ ปัทมาพร ยอดสันติ และสุรียรัตน์ เทมวรรณ

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี เมือง เพชรบุรี 76000

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแหล่งและสถานภาพของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ ความพร้อมและปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ตำบลในอำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี เก็บข้อมูลโดยวิธีการสำรวจ สอบถาม และการประชุมรับฟังปัญหาจากประชาชนในพื้นที่ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการศึกษาพบว่าแหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีศักยภาพสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญ ได้แก่ เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน หาดโคลน แหล่งกำเนิดทรายเม็ดแรกของประเทศไทย แหล่งกะช้ำหอยที่ใหญ่ที่สุด แหล่งศึกษาดูงานอันเนื่องมาจากพระราชดำริโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยและแหล่งดูนกชายเลน สถานภาพของแหล่งทรัพยากรแต่ละแหล่งพบว่าเป็นสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวสนใจมาพอสมควร โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาและหน่วยงานราชการที่เข้ามาศึกษาดูงานโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย ส่วนสถานที่ดูนกชายเลนจะมีชาวต่างชาติให้ความสนใจมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย โดยภาพรวมแล้วสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่ในสถานะที่พร้อมสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวเพราะเป็นแหล่งธรรมชาติที่ไม่ต้องการการตัดแปดและความเป็นธรรมชาติจะเป็นจุดขายที่สำคัญ แต่ส่วนที่ควรจะมีเพิ่มในพื้นที่คือจุดพักนักท่องเที่ยว จุดประชาสัมพันธ์ ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกหรือของฝากและห้องน้ำ ส่วนปัญหาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพื้นที่ ได้แก่ การอนุรักษ์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ความสะอาดของพื้นที่และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่ประชาชนในพื้นที่ให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง นอกจากนี้ควรมีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวเหล่านี้ให้กว้างขวางเพื่อให้นักท่องเที่ยวรู้จักมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

Abstract

The aim of this research is to study source and status of natural resource, preparedness and problems in 4 sub-district of Ban Laem district ecotourism, Phetchaburi Province by surveying, interviews and meeting conference to received opinions and problems from stakeholders due to ecotourism activities. The results of this community study found that there are many important potential natural resource places to supporting and promoting ecotourism management such as mangrove forest trail to study mangrove ecosystem, mudflat beach, the origin of first sand particle on offshore in gulf of Thailand, shells cemetery (beach of shell cover accumulation or Kasahoi beach) and the royal project ; Laem pak Bia. All of that places were interested by tourists especially student from higher education institute who came to study the royal project and other government offices. Moreover, there are many kinds of local and migrant birds that rather difficult to meet them which foreigner most prefer survey than Thai tourism. In conclude, these

natural resource places were preparedness to carrying tourism, there are not require modified natural cause of natural is the selling point or heart of ecotourism. On the other hand, there are something to develop or build up such as information center, food center, souvenirs shop and clean rest room. Finally, the most important problem for ecotourism were to conserve ecology system to sustainable ecotourism, clean area and educate local peoples to understand ecotourism correctly besides public relation to promote ecotourism well known widely.

Keyword : ecotourism

บทนำ

การท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจแต่ละปีนำรายได้เข้าประเทศจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2550 มีรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เป็นเงิน 547,782 ล้านบาท รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นเงิน 380,417.10 ล้านบาท [1] ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงกำหนดเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะกับแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั่วโลกจึงให้ความสนใจการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เป็น การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนซึ่งปัจจุบันใช้คำว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) [2] การท่องเที่ยวแบบนี้ นอกจากจะทำให้นักท่องเที่ยวมีความสุขที่เกิดจากการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์หลักแล้วยังทำให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวอีกด้วยในขณะเดียวกัน กิจกรรมการท่องเที่ยวก็ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนในพื้นที่

ตำบลบางขุนไทร ตำบลปากทะเล ตำบลบางแก้ว และตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี มีที่ตั้งติดกับชายฝั่งและต่อเนื่องกัน จากการศึกษาพบว่าในตำบลบางขุนไทร ปากทะเลและแหลมผักเบี้ยเป็นแหล่งศึกษาป้าชายเลนที่นักท่องเที่ยว จะได้รับความรู้เรื่องระบบนิเวศป้าชายเลนและแหล่งดูนกชายเลนที่หายากหลายชนิด มีเส้นทางเดินศึกษา ป้าชายเลนที่สะดวกและปลอดภัย ส่วนตำบลบางแก้ว มีนาเกลือที่นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาวิธีการทำเกลือจากน้ำทะเลและการนำเกลือมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น เกลือขัดผิวและเกลือที่ใช้ในธุรกิจ นอกจากนี้ใน

ตำบลแหลมผักเบี้ยยังเป็นที่ตั้งโครงการศึกษาวิจัย และพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับความรู้เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียและกำจัดขยะมูลฝอยด้วยหลักการธรรมชาติช่วยธรรมชาติตามแนวทางการทรงงานด้านสิ่งแวดล้อมของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การศึกษาแหล่งสถานภาพ ความพร้อมและ ปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะเป็นแนวทางให้หน่วยงานทางด้านการท่องเที่ยวนำไปดำเนินการวางแผนจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวนี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สามารถสร้างความสุขให้นักท่องเที่ยวและสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนเจ้าของพื้นที่ในอนาคต

วิธีดำเนินการ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยตัวแทนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการ และประชาชนในตำบลบางขุนไทร ตำบลปากทะเล ตำบลบางแก้วและตำบลแหลมผักเบี้ย ตัวแทนนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนักท่องเที่ยว การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มแบบอิสระ (Random Sampling)

การเก็บข้อมูล การเก็บข้อมูลเบื้องต้นทำโดยศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์แหล่งทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ การสอบถาม สัมภาษณ์ประชาชน

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากกิจกรรมการท่องเที่ยวและจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อรับฟังปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่ผ่านมา

การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลการสำรวจสอบถาม สัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มย่อยมาถอดความตีความ แล้วรวบรวม เรียบเรียง และสังเคราะห์เป็นรายงานการวิจัย

ผลการศึกษา

1. แหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่มีศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยว ดังนี้

1.1 ป่าชายเลน เป็นพื้นที่ฝั่งทะเลทางทิศตะวันออก เป็นบริเวณแผ่นดินงอก มีพื้นดินเป็นโคลนและโคลนปนทราย ที่สำคัญ ได้แก่ แสมทะเล แสมดำ และแสมขาว นอกจากนี้ยังมีโกงกางใบเล็ก โกงกางใบใหญ่ พังกาหัวสุมดอกแดง ถั่วขาว ถั่วดำ ลำแพน ตะบัน ตะบันขาว ตะบันดำ ไปรงแดง ไปรงขาว เหงือกปลาหมอ ปรังทะเล ชะคราม ผักเป็ย โพธิ์ทะเล ปอทะเล ตาตุ่มทะเล และผักบุ้งทะเล เป็นต้น มีผลผลิตผลน้ำผึ้งเดือน 5 ที่ได้จากดอกแสม สัตว์สำคัญ ได้แก่ ปลาตีน ปลาเสือ ปูก้ามดาบ ปูแสม ปูทะเล หอยแครง หอยเสียบ หอยขี้แจง กุ้งตืดขัน ผึ้ง แยม เหี้ย นกนานาชนิด ชะมด และค้างคาวแม่ไก่ เป็นต้น มีสะพานเดินดูป่าชายเลนและหาดโคลน

1.2 หาดโคลน เป็นบริเวณถัดจากป่าชายเลนไปทางทะเล มีเลนค่อนข้างหนาต้องใช้กระดานถีบเก็บหอยและเรือเล่นบนเลนได้ สัตว์หน้าดินส่วนใหญ่เป็นพวกหอยแครง รวมทั้งหอยเสียบและหอยลาย (อยู่น้ำลึก) นอกจากนี้ยังมีปูเป็ยจำนวนมากและปลาตีนชุดหลุมกระจายอยู่ทั่วไป เป็นแหล่งหอยแครงใหญ่ที่สุดของประเทศ บางแห่งมีพื้นโคลนแข็งสามารถเดินได้ สัตว์หน้าดินส่วนใหญ่เป็นหอยแครง นอกจากนี้เป็นหอยเสียบ หอยตลับ ปูเป็ย ปูก้ามดาบ ปูแสมและปลาตีน

1.3 หาดโคลนปนทราย เป็นหาดที่มีเลนปนทรายแข็งสามารถเดินได้ สัตว์หน้าดิน ได้แก่ หอยแครง หอยเสียบ หอยตลับ หอยปากเปิด และหอยทราย

1.4 หาดทราย มีสัตว์หน้าดิน ได้แก่ ปูลม หอยทราย และหอยตาตัว

1.5 หาดกะซ้าหอยเป็นบริเวณที่ซากเปลือกหอยและทรายทับถมชายฝั่ง จะพัดพามาทับถมในช่วงฤดูหนาว แต่ฤดูอื่นจะถูกพัดหายไป หาดที่มีความมั่นคงจะมีสัตว์หน้าดินพวกปูลม หอยทราย ปูก้ามดาบ และอื่นๆ คล้ายหาดทรายทั่วไป

1.6 แหลมหลวง เป็นบริเวณหาดทรายและหาดโคลนเชื่อมกัน เกิดเป็นแหลมหาดทรายยาวกั้นระหว่างหาดโคลนและป่าชายเลนทางทิศเหนือและหาดทรายทางทิศใต้มีผักเป็ยขึ้นอยู่ทั่วไป ชาวบ้านจึงเรียกว่า แหลมผักเป็ย

1.7 การกัดเซาะชายฝั่ง มีการกัดเซาะชายฝั่งเป็นช่วงๆ โดยเฉพาะบริเวณหาดทราย ปัจจุบันมีการสร้างเขื่อนหินกันคลื่น ทำให้เกิดการกัดเซาะน้อยลง มีป่าชายเลนเกิดขึ้นและการสะสมของทรายและโคลนบริเวณหลังเขื่อน

1.8 นกประจำถิ่น ได้แก่ นกยางเป็ย นกยางควาย นกยางเขียว นกยางใหญ่ นกกินเป็ย นกกวก นกกาน้ำเล็ก นกกระสาแดง นกตีนเทียน นกปากห่าง เหยี่ยวแดง นกหัวโตมลายู นกนางนวลหางบ่วง และนกแว่นตาขาว เป็นต้น นกอพยพ ได้แก่ นกหัวโตทรายเล็ก นกหัวโตทรายใหญ่ นกชายเลนปากโค้ง นกปากแฉ่นหางดำ นกแร้ง นกชายเลนปากช้อน นกกรีดน้ำ เบ็ดพม่า นกสั้้นท์เล็ก นกสั้้นท์คอแดง นกทะเลขาเขียวลายจุด นกนางนวลหางดำ นกนางนวลเกลบธรรมดา นกนางนวลเกลบแคสเปียน นกนางนวลเกลบบากหนา นกนางนวลหัวดำใหญ่ นกกระสานวล นกน้อโตใหญ่ นกทะเลขาแดงลายจุด นกคอสั้นตีนไว นกพลิกหิน นกปากซ่อมทะเลอกแดง นกปากซ่อมหางพัดและ นกกระทง อาศัยอยู่ในป่าชายเลน หาดโคลน หาดทราย ชายฝั่งทะเล ที่ชุ่มน้ำ นาทุ่ง นาเกลือ และหนองน้ำ

2. สถานภาพแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

2.1 พื้นที่ชายฝั่งถูกกัดเซาะทำให้พื้นที่ดินหายไปเนื่องจากแนวกันคลื่นธรรมชาติที่เป็นป่าชายเลนถูกทำลายและส่วนหนึ่งเกิดจากปัญหาการสร้างแนวเขื่อนหินกันคลื่น

2.2 การฟื้นฟูสภาพป่าชายเลนโดยการปลูกทดแทนไม่ค่อยประสบความสำเร็จเพราะปลูกแล้วตาย

2.3 การทำลายป่าชายเลนจะนำไปสู่ปัญหาการทำลายถิ่นที่อยู่ของนกอพยพบางชนิดที่หาได้ยาก

2.4 แหล่งกะช้ำหอยที่ใหญ่กำลังหายไปเนื่องจากนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ

2.5 พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสกปรกเพราะปัญหาขยะมูลฝอย

3. ความพร้อมของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติของทั้ง 4 ตำบลมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว เพราะเป็นแหล่งธรรมชาติที่ไม่ต้องดัดแปลงแต่อย่างใด แต่มีสิ่งที่จะต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมีดังนี้

3.1 จุดประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ในขณะนี้การเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติอาศัยการสอบถามของนักท่องเที่ยวเองยังไม่มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ไม่มีจุดที่นักท่องเที่ยวจะสามารถสอบถามข้อมูลการท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการได้ โดยขณะนี้ได้อาศัยเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ข้อมูลหรือประชาชนทั่วไปในหมู่บ้านต่างๆ

3.2 แหล่งท่องเที่ยวควรมีสถานีบริการความสะดวกต่างๆ เช่น เส้นทางและรถขนส่งมวลชนในพื้นที่ยังไม่สะดวกเพราะไม่มีระบบรถขนส่งสาธารณะที่เข้าถึงพื้นที่ สถานีบริการน้ำมัน ห้องน้ำสะอาด ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ร้านขายของฝากที่มีผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแปรรูปที่ขึ้นชื่อของทั้ง 4 ตำบลวางขาย

3.3 องค์การบริหารส่วนตำบลของทั้ง 4 ตำบลมีความพร้อมดำเนินการในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศร่วมกันแต่ติดขัดปัญหาในเรื่องของการเป็นเจ้าภาพและการประสานงานที่เป็นเรื่องของการบริหารจัดการ

4. ปัญหาแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

4.1 แหล่งท่องเที่ยวทรัพยากรธรรมชาติบางแหล่งขึ้นอยู่กับการอนุรักษ์ทางธรรมชาติ เช่น ถ้าหากนักท่องเที่ยวต้องการออกไปเก็บหอยต้องรอน้ำลงก่อนจึงออกไปได้ หรือถ้าหากต้องการล่องเรือชม

ป่าชายเลนและฟาร์มเลี้ยงหอยแครงต้องรอน้ำขึ้นจึงออกเรือได้ดังนั้นถ้าไม่มีการทำตารองน้ำขึ้นน้ำลงไว้ล่วงหน้าและประชาสัมพันธ์ให้ทราบก่อนนักท่องเที่ยวมา อาจทำให้นักท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายในกิจกรรมดังกล่าวเสียเวลามาได้

4.2 ทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวสำคัญกำลังจะหมดไป เช่น แหล่งหอยแครงและแหล่งเลี้ยงหอยแครงแม่ลูกที่ประสบปัญหาน้ำเสียทำให้ลูกหอยแครงตามธรรมชาติลดจำนวนลงและน้ำเสียทำให้ฟาร์มเลี้ยงหอยแครงแม่ลูกเสียหายซึ่งเป็นปัญหาทั้งชาวประมงผู้เลี้ยงและส่งผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวไปพร้อมกัน

4.3 ปัญหาการเข้าถึงพื้นที่ทั้ง 4 ตำบลนี้ค่อนข้างยากเนื่องจากไม่ได้อยู่ในเส้นทางสายหลักของการเดินทางสู่ภาคใต้เพราะฉะนั้นถ้านักท่องเที่ยวไม่รู้จักพื้นที่นี้มาก่อนโอกาสที่จะทราบว่าพื้นที่นี้มีแหล่งท่องเที่ยวทางนิเวศจึงค่อนข้างเป็นไปได้ยาก

4.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสำหรับพื้นที่นี้มีค่อนข้างหลากหลาย ดังนั้นนักท่องเที่ยวต้องมีเวลาในการท่องเที่ยวพอสมควรในการท่องเที่ยวและสัมผัสเอาความรู้กลับไปอย่างสมบูรณ์หรืออีกวิธีหนึ่งคือนักท่องเที่ยวสามารถเลือกกิจกรรมที่สนใจเป็นพิเศษและมุ่งไปที่กิจกรรมนั้นโดยตรง เช่น

4.1.1 กิจกรรมที่ใช้เวลา 1.30 ชั่วโมง ประกอบด้วยการเดินทางชมหาดกะช้ำหอยและการกัดเซาะชายฝั่ง ป่าชายเลน นกและเขื่อนหินกันคลื่น และการบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะของโครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

4.1.2 กิจกรรมที่ใช้เวลา 2.30 ชั่วโมง ประกอบด้วยการล่องเรือดูวิถีชีวิตของชาวประมงป่าชายเลน นก แหลมหลวง หาดโคลน และหาดทรายเชื่อมต่อกัน ปลายแหลมหลวง เขื่อนหินกันคลื่นและพระอาทิตย์ขึ้นเมื่อยามเช้าที่แหลมหลวง และการล่องเรือดูวิถีชีวิตของชาวประมงป่าชายเลน นก แหลมหลวง หาดโคลน และหาดทรายเชื่อมต่อกัน ปลายแหลมหลวง เขื่อนหินกันคลื่นและพระอาทิตย์ตกเมื่อยามเย็นที่แหลมหลวง

4.1.3 กิจกรรมที่ไม่จำกัดเวลาประกอบด้วยการเล่นน้ำและดูค้างคาวแม่ไก่บินออกหากินช่วงใกล้ค่ำที่หน้าวัดสมุทธาราม

อภิปรายผล

บริเวณชายฝั่งมีทั้งแผ่นดินงอก (ป่าชายเลน) และแผ่นดินถูกกัดเซาะ (หาดทราย) มีการสร้างเขื่อนหินกันคลื่นป้องกันกรัดเซาะใช้สำหรับศึกษาทางเทคโนโลยี สิ่งหนึ่งที่หาได้ยากคือบริเวณที่หาดโคลนและหาดทรายมาเชื่อมต่อกัน ฤดูหนาวหาดโคลนจะรูกล้าหาดทราย ฤดูร้อนหาดทรายจะรูกล้าหาดโคลนและเกิดเป็นปลายแหลมทรายยื่นไปทางทิศตะวันออกของแหลมผักเบี้ยจึงเสมือนเป็นทรายเม็ดแรกของหาดทรายทางภาคใต้ [3] นอกจากนี้ยังมีปรากฏการณ์สะสมกะช้ำหอย (ซากเปลือกหอยปนทราย) ที่ชายฝั่งใช้เป็นกรณีศึกษาทางสมุทรศาสตร์ สภาพพื้นที่เป็นป่าชายเลน พื้นที่ชุ่มน้ำ หนองน้ำ ป่าละเมาะและไม้ยืนต้นที่ขึ้นอยู่ทั่วไปเหมาะสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของนก อีกทั้งมีอาหารพวกกุ้ง หอย ปู ปลา และอื่นๆ ที่อาศัยในนาเกลือ นากุ้ง บ่อปลา พื้นที่ชุ่มน้ำ หนองน้ำ และชายฝั่งทะเลซึ่งเป็นแหล่งอาหารของนกเป็นอย่างดี ทำให้พื้นที่นี้มีนกประจำถิ่นและนกอพยพมาอาศัยอยู่หลายชนิด บางชนิดมาจากที่ไกลๆ และหายาก [4] เพิ่มสีสันให้แก่พื้นที่ โดยเฉพาะนกดูนก พื้นที่บางส่วนเป็นที่ตั้งของโครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นแหล่งทดลองและสาธิตการบำบัดน้ำเสียและการกำจัดขยะโดยธรรมชาติ

ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ชายฝั่งก่อให้เกิดผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำทะเล อาหารทะเลสด เช่น กุ้ง หอย ปู ปลา ปลาหมึก และสัตว์น้ำอื่นๆ อาหารทะเลแปรรูป เช่น หอยเสียบแห้ง หอยเสียบเค็ม หอยเสียบหวาน หอยดัลบริงเครื่อง หอยดัลบริงสามรส ปลาหมึกสามรส ปลาหมึกแห้ง ปลาหมึกเค็ม ปลาเค็ม และอื่นๆ นอกจากนี้ยังมีการทำกะปิ การเลี้ยงไรกุ้ง การทำนาเกลือและการแปรรูปเกลือเป็นเกลือไอโอดีน เกลือหอม เกลือสปาและเกลือขัดผิว เนื่องจากเป็นบริเวณเชื่อมต่อระหว่างน้ำจืดและน้ำเค็ม บริเวณที่ห่างจากชายฝั่งจะมีน้ำจืดจากคลอง

ชลประทานใช้ ชาวบ้านได้ใช้ภูมิปัญญาพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน เช่น การทำเกษตรอินทรีย์

พื้นที่ 4 ตำบลอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครและปริมณฑลซึ่งมีประชากรจำนวนมาก มีระยะทางและการเดินทางไม่ไกลเกินไปและสะดวก สามารถไปเข้าเย็นกลับได้ทันจึงเป็นข้อได้เปรียบกว่าพื้นที่อื่น

ข้อเสนอแนะสำหรับกรวิจัยคือความพร้อมของบริบทการท่องเที่ยวควรทำรายละเอียด ควรมีการพัฒนาตัวชี้วัดและเกณฑ์การตัดสินว่าพื้นที่ควรพัฒนาเป็นท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีศักยภาพ ควรตรวจสอบสภาพพื้นที่จริงทุกเรื่องให้ละเอียดยิ่งขึ้น ควรศึกษาการตลาดใช้โปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับตัวแทนสถานประกอบการและนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ศึกษาด้านเศรษฐกิจ การประชาสัมพันธ์ การตลาดและผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พัฒนาบุคลากรและประชาชนในพื้นที่ให้เข้าใจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้นและคำนึงถึงการแบ่งปันผลประโยชน์ให้ชุมชนได้รับกันอย่างยุติธรรมและทั่วถึง

เอกสารอ้างอิง

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551. *สถิติการท่องเที่ยว*. ค้นเมื่อ ธันวาคม 15, 2551, จาก www.TourismThailand.org
2. ไพฑูรย์ พงศบุตร. 2546. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. ใน *สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน*. (เล่ม 27 หน้า 62-101). กรุงเทพมหานคร : โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน.
3. สมทรง พูลทัศน์. 2552, เมษายน 10. *องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี*. สัมภาษณ์.
4. ชุ่ม เลิศประเสริฐ. 2552, เมษายน 8. *องค์การบริหารส่วนตำบลปากทะเล อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี*. สัมภาษณ์.